

- Šią knygą galima traktuoti kaip istorijos vadovėlį. Jaunimas knygų šiais laikais nebeskaito. Pasakykite atvirai, ar tikite, kad jie visi įvertins ir perskaitys jūsų dovaną? - *Respublika* paklausė mokytojo metodininko Juozo BRAZAUSKO.

- Nežinau, bet aš jiems pasakiau, kad šito pasiteiraisiu, kai susitiksiu po penkerių metų. Išleidau knygą, kad jie galėtų atsiversti tarsi savo gyvenimo istoriją ir prisimintų, kaip keliavo per Lietuvą, ką sutiko. Mes dažnasvydžio neturėjome, mes „Lokės pėdoje“ nebuvo, mes nėjome į akropolius. Mes daug ko nedarėme. Bet mes susilietėme su garsiais Lietuvos žmonėmis lankydami jų kapus, gimtines.

- Kad ir kaip norėtų, dažnas mokytojas be gražių žodžių ir palinkėjimų daugiau neturi ką dovanoti savo auklėtiniams. Jūsų dovaną išties originali.

- Kiekvienas auklėtojas pagal savo gyvenimišką patirtį stengiasi savo auklėtinius ugdyti tam tikra kryptimi. Man, kaip istorikui, atrodė, kad geriausias auklėjimas yra gimtoji kalba, gimtojo krašto istorija. Ir aš tai dariau nuo penktos klasės. Mokiau juos pagal tą pedagoginį principą - nuo artimo prie tolimo, nuo paprasto prie sudėtingo. Nes

SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!

Specialus dienraščio „Respublika“ priedas

Mums vėl reikia V.Kudirkos

Išleisdamas savo auklėtinių laidą, Panevėžio Kazimiero Paltaroko gimnazijos istorijos mokytojas, 12 istorijos vadovėlių autorius Juozas BRAZAUSKAS jiems įteikė po publicistikos knygą. „Norėčiau, kad jie prisimintų, ko išmoko ir kur keliavo, kad būtų stipresni savo šaknimis kad ir kur nublokštų juos likimas“, - istorikas įsitikinęs, kad jo išleista knyga ilgam liks kiekvieno auklėtinio lentynoje, nes tai ne tik Lietuvos istorija, bet ir pačių moksleivių kelionių iškilų žmonių gyvenimo vietomis aprašymai. Dovaną auklėtojas pavadino paprastai: „Išlieka tai, kas užrašyta“.

Jaunius Pocius nuotr.

nuvežę vaikus į Kanadą, vargu ar juos benuvešime į Babtus. Taigi daug keliavome po Lietuvą. Dabar, išėję iš gimnazijos, jeigu jie išvažiuos ir į užsienį, tai, manau, išvyks su pakankama nacionaline asmenine savigarba. Todėl mūsų bendrų kelionių aprašymus ir nuotraukas sudėjau į knygą, kuri primins jų nueitą kelią, kuriuo galbūt jie kada nors keliaus su savo vaikais.

- Jūs išleidote krūvą vadovėlių, o likote paprastas mokytojas.

- Geri darbai gali būti daromi visur ir visada. Tarpukario metais vaikus auklėjo mokytojai asmenybėmis. Išsilavinę, kultūringi eruditai. Mokytojai dėstė kelis mokomuosius dalykus, laisvai mokėjo užsienio kalbą. Ir buvo labai tautiškai nusiteikę. Pavyzdžiui, Panevėžio seminarija išugdė labai stiprius pradinį klasių mokytojus. Jie visi, kurie buvo pirmajame mokytojų suvažiavime 1940 metais, pirmieji pakliuvo į tremtinių sąrašus, kai atsistojo ir sugiedojo Lietuvos himną, nors jiems internacionalą liepė giedoti. Žmogus bet kur, jeigu yra didelė asmenybė, suvaidina labai svarbų vaidmenį, padaro didelį poveikį. O dabar mes asmenybių neturime, arba jeigu turime, jos labai nepatogios. Ryškūs žmonės valdžiai nepatogūs. Ir man visko buvo. Aš atsiskaciau direktoriauti. Nes galvoju, kad nepadarysiu tokios mokyklos, kokią aš įsivaizduoju. Nes yra prievartavimas. Tokia yra sistema. Ją reikia keisti iš pagrindų. Nes ji iš esmės nepasikei-

tė nuo sovietmečio. Komandavimas, valdžios, politikų diktatas. Pradedant nuo Seimo ir Vyriausybės. Dabartinė situacija diktuoja tai, kad valdininkas siekia kaip nors pateisinti savo buvimą, egzistavimą.

- Apie kokį diktatą kalbate?

- Atėjusi partinė nomenklatura visiškai nutolsta nuo Sąjūdžio laikų. Visiškai nukrypome nuo tautinės mokyklos. Yra didelis diktatas iš ES. Suvienodinti mokyklą, kad nebūtų nacionalinė, kad būtų europietiška. Kaip anksčiau sėdintys Kremliuje ir žiūrėjo, kad Gruzijoje, Latvijoje, Estijoje ar Maskvoje būtų tas pat, dabar tas pat su Europa.

- Bet ar mes iš viso bandėme kurti nacionalinę mokyklą?

- Atkūrus nepriklausomybę taip ir buvo. Atsigręžėme į nacionalinę kultūrą, papročius, kalbą, istoriją. Buvo bandoma padėti pagrindus nacionalinei mokyklai. Daugiau buvo dėstoma, daugiau kalbama. Lietuvos istorijos pamokos buvo. Dabar Lietuvos istorija yra integruota į pasaulio istoriją. Yra viena istorija, dar yra ir politologija. O anksčiau kelerius metus Lietuvos istorijos pamokos buvo atskiros.

- Tai kas, jūsų akimis, įvyko?

- Mes vieni negalėjome išlikti šiame pasaulyje tarp dviejų gigantų - Vakarų ir Rusijos. Reikėjo natūraliai pasirinkti užnugarį. Lietuva pasirinko Vakarų civilizaciją, jos kultūrą ir vertybes, orientaciją į Europos Są-

jungą, į NATO. Kad turėtų saugumą. Nes neutralumas prieš karą nepasiteisino, mus iškart suvalgė.

- Bet gal turėdama stuburą ir tokiomis sąlygomis mokykla negalėjo išlikti nacionalinė, tokia, kokią matė Meilė Lukšienė?

- Gal ir galėjo. Bet buvo nusigręžta nuo jos. Imta manyti, kad mokykla turi būti europietiška, kosmopolitinė. Ir tada atsirado tie integruoti dalykai. Po truputį viskas ėmė plaukti paviršiumi. Atėjo situacija, kai sako, kad mums šventų dalykų nebėra. Kiek turėjo tremtiniai ir politiniai kaliniai reikalauti, kad šiaip taip būtų skirta 18 valandų pokario pasipriešinimo istorijai. Kodėl mes Vytautą vadiname Didžiuoju? Kad jis padarė Lietuvą nuo jūros iki jūros. Ar tik tiek reikia pasakyti vaikui? O kaip valstybė buvo suformuota? Kokie buvo santykiai? Mes nebeturime tam laiko išaiškinti. Dabar, europiečio akimis žiūrint, mes tegalime turėti tik Žalgirio mūšį, dar Liublino uniją, kada Lietuva su Lenkija buvo didžiausia Europoje valstybė. Kuo tas baigėsi Lietuvai, mes žinome.

O kas įvyko Europoje? Mes buvome ekumeninėje konferencijoje Švedijoje. Nusivežėme nacionalinius rūbus, kankles parodėme programą. Jie žiūrėjo į mus kaip į aborigenus. Stebėjosi, kad mes nacionalinius rūbus turime, dainas dainuojame. O matome, kad švedai nuo vokiečių nesiskiria, visi vienodi, iš popieriuko skaito. O mes savo programą paruošėme. Jie nustebę, sa-

ko, Europoje to nebėra. Jie pripažino, kad mes dar turime tai, ko jie greitai atsikratė.

- Jūsų auklėtiniai skaitys Vinco Kudirkos pranašystę, kurią jis sirgdamas pasakė G.Petkevičaitėi - Bitei: „Jei teks jums rusų valdžia nusikratyti, turėsite dar sunkesnę kovą, kol savo juodulių nenugalėsite“. Ką turėjote galvoje rašydamas, kad mums vėl reikalingas V.Kudirka?

- Kudirkos Naumiestyje minint 140-ąją V.Kudirkos gimtadienį, mačiau tokią vaizdą. Prie kapo stovėjo visi juoduliai. Juodi kostiumai, balti marškiniai. Ten visa valdžia, visi iki vieno juodi buvo kaip susitarę. Tada kažkas iš šviesių žmonių, berods, Girdzijauskas, pasakė: „Kudirka, tu atsikelk pažiūrėk, kas darosi, kiek Lietuvoje juodulio. Tu turbūt į žemelę vėl sulįstum, nes ne ta Lietuva“. Atvažiavo, buvo furšetas, geras pagėrimas. Po vieno kito stikliuko jau nebebuvo girdėti, kas ką kalba. O buvo aukščiausio lygio žmonės. Muziejų perėjo, ir viskas. Mačiau veidmainiavimą, atiduodamą duoklę. Kai matai, kad žodžiai nuo darbų skiriasi, tada ir norisi prisiminti V.Kudirką.

- Jūs jau keletą metų nebersote vadovėlių. Kodėl?

- Principas. Man neleido parašyti nacionalinio, patriotinės krypties vadovėlio. Sakė, kodėl tie mano vadovėliai tokie lietuviški. Sakau, o kokie turi būti, kosmopolitiniai? Ekspertų komisija mane užčiaupė, kad aš nesuprantu, ko reikia. Ten, pasirodo, tarp jų irgi juodulių yra. O gal kalta konkurencinė kova. Pamačiau, kad blaškymasis tarp kosmopolitizmo ir nacionalizmo - beprasmiškas reikalas. Todėl ėmiausi publicistikos. Taip išėjo enciklopedija. Mes Lietuvoje nesugebame suprantamai, vaikams prieinama kalba parašyti populiarią istoriją, giminės istoriją, žmogaus istoriją. Pažiūrėkime į mūsų mokymo priemones pradinukams, sąsiuvinius, kas ant viršelio. Tik pingvinas, dar koks paukštis. Kodėl nėra kaip prieš karą Basanavičiaus, Kudirkos, Valančiaus, Daukanto? Negi draudžiama? Pas lenkus kitaip. Ar todėl, kad jie dideli? Mes prieš karą irgi buvome maži. Bet apie Lietuvą mokėmės su meile.

- Išleidote auklėtinių laidą. Koks tas jaunimas jums atrodo, kas laukia jo ir mūsų?

- Aš nesakau, kad mano laida nebus laiminga. Bet jiems bus nelengva. Dabar jaunimas sunivelijuotas. Šiltai aprenkti, tvarkingi, turi mašinas, butus, gerai gyvena, valdžios nekeikia, labai greit prisitaiko, racionalūs, o praeitis nelabai rūpi. Užtat ir sakau, kad kol jie dar mokykloje, reikia grūdinti. O ką jie nusineš tolyn, sunku pasakyti. Jaunimas užaugintas jau kitomis vertybėmis. Pažiūrėkime, kokias vertybes mes jam duodame valstybės mastu. Ar sąžiningas žmogus šiandien laimingas? Aš tikiu, kad Lietuva bus laiminga, bet su jaunąja karta, kuri nebeturės konflikto su istorija.

Eltos nuotr.

Libija, Sirija, kas toliau?

Pasaulinis Arabų pavasaris gerokai užsitęsė. Libija - ne paskutinė valstybė, kurioje demokratija pasėta bombomis ir pabūklų salvėmis. Šiuo metu kruvinas demokratijos virsmas vyksta Sirijoje. Vakarai praneša apie diktatorių žiaurumus ir sukilėlių ryžtą, drąsą, pasiaukojimą. O ko nepraneša? Nepraneša, ar „pavasarij“ išgyvenusiose, įgyvenančiose valstybėse revoliucijos įvyko patiems etniniams gyventojams sukilus, ar padedant JAV, Vakarų Europai.

Apie tai prie ŽALGIRIO NACIONALINIO PASIPRIEŠINIMO JUDEJIMO apskritoj stalo diskutavo Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signataras Rolandas PAULAUŠKAS, politikos apžvalgininkas Česlovas IŠKAUSKAS ir Seimo narys Egidijus VAREIKIS. Diskusiją vedė Gediminas JAKAVONIS.

G.JAKAVONIS: Kas, jūsų manymu, vyksta?

E.VAREIKIS: 2012 metai, visi lyg ir protingi, pragmatiški, sąmoningi, bet pasaulyje vyksta kažkokios nesamones, vieni kitus žudo, pjauna, šaudo. Žodžiu, klausimas yra toks: kas šiuo metu vyksta su mūsų civilizacija?

Pabandyčiau iškelti keletą klausimų, kaip šiuo metu atrodo pasaulio žemėlapis. Vienas dalykas - kas šiuo metu yra pasaulio centre. Žemė yra apskrita, paprastai mes esame įpratę matyti, kad pasaulio centre yra Europa, Amerika, o kitas pasaulis kažkur pakraštyje - Afrika, Azija, Australija. Amerikiečiai mano, kad yra pasaulio centre... Išiunkite CNN - Amerikos vidaus reikalai yra daug svarbesni negu mūsų santykiai su lenkais. Jeigu pasaulio žemėlapij pasuksime kitaip, tai centre atsidurs Kinija, Japonija, Vietnamas, Indija.

Šiuo metu nežinome, kas pasaulyje vyksta, ir svarstome, koks yra pasaulis. Kai prasidėjo XXI amžius, visi sakė, kad tai bus Azijos ar islamo amžius. Dabar nuogyvenome vos ne aštuntadalį šimtmečio ir matome, kad nei Azijos, nei islamo amžius neprasidėjo.

Rusija, Brazilija, Indija, Kinija - labai problemiškos valstybės - nieko nepasūliu. Gyvename laukimo laikotarpij. Šiuo laikotarpiu atsiranda žmonių, kurie bando ką nors pakeisti, jie organizuoja tai, ką vadiname revoliucija. Jie bando ką nors pakeisti ne teoriškai, bet iš jėgos pozicijų. O mes stebime, ar mūsų supratimu, teisinga linkme einama ar neteisinga.

Mes žinome, kad šią dieną mūsų pasaulio tvarkos elementai yra demokratija, rinkos ekonomika, žmo-

gaus teisės. Mes sakome, kad tai yra gerai. Nesakau, kad tai yra teisinga, taip mes manome, o galbūt evoliucijos esmė yra istorija, tikėjimas, šeima, bet ne vien žmogaus teisės. Dėl šio vertybių susikirtimo vyksta labai skausmingi dalykai.

Mes sakome, kad yra teigiamų procesų, o neigiami procesai yra tokie reiškiniai kaip Libija, Sirija... O kas bus toliau? Mano stebėjimai rodo, kad prognozuoti daugiau kaip penkerius metus į priekį negalime. Šiandien galime fantazuoti, kokios po 20 metų bus dujų, elektros kainos, kokia bus Rusija, kokia bus Anglija, bet turime turėti savo iniciatyvą, kokio pasaulio norime. Ar norime, kad pasaulis būtų kaip iki šiol, ar norime, kad pasaulis būtų demokratijos, žmogaus teisių, rinkos ekonomikos pasaulis. Ar manome, kad pasaulis jų pasiekė ir jis bus griežtų vertybių, religinių nuostatų, ar pasaulis bus tvirtos rankos pasaulis, ar pasaulis bus tikrai rinkos pasaulis, šitai yra mūsų pasirinkimas ir šią dieną mes gyvename tokį pereinamąjį laikotarpį.

G.JAKAVONIS: Kas vis dėlto vyklo Libijoje - revoliucija? Kova prieš pežeidžiamas žmogaus teises ar amerikiečių interesus?

Č.IŠKAUSKAS: Kalbant apie krizes ar konfliktus tam tikruose regionuose, reikia turėti savo vertybių skalę. Kokias vertybes priimate? Sakysime, Vakarai teigia, kad Libijoje ar anksčiau Maroke, ar dabar Sirijoje visuomenė, liaudis kovą prieš diktatūrą. Kas yra diktatūra apskritai? Mūsų, vakarietišku, supratimu, diktatūra yra tuomet, kai diktatorius malšina, slopina, labai žiauriai žudo gyventojus ir t.t.

Bet kas yra kita pusė, kuri kovoja su diktatoriumi, mes niekaip neišsivaizduojame. Kas yra tie žmonės? Sakysim, Libijoje sukilo keliadesimt tūkstančių nepatenkinimo pareigūnų, o ar jie jau yra demokratijos, ateities Libijos įsikūnijimas, mes nežinome, mes tik akli sekame vakarietišką vertybių sistemą. Žinoma, ji yra patvari, nes mes irgi einame į tą pasaulį, tačiau

einant per Egiptą, Libiją, Siriją, toliau - Iranas. Sunitai, šitai yra tie patys islamo sekėjai, bet tarp jų yra vidinių prieštaravimų ir jau tu remiantis galima kurti konfliktus.

Galų gale yra toks dalykas kaip didžiulė bedarbių jaunų vyrų armija. Reikia turėti omenyje, kad arabų kraštuose jaunų vyrų procentas yra žymiai didesnis negu Europoje ir jiems reikia kur nors padėti šitą energiją. Jie neturi darbo, dažnai yra nepatenkinti savo gyvenimo lygiu, ypač lygindami savo gyvenimą su Europos Sąjunga. Ten yra didžiulė masė žmonių, kuriuos labai lengva nukreipti į vieną ar kitą pusę.

Tai ir yra daroma. Vidiniai prieštaravimai pasinaudoja stambieji pasaulio žaidėjai - Jungtinės Valstijos ir Europos Sąjunga. Pasinaudodamos vidiniais prieštaravimais jos ir sprendžia savo uždavinius. Kuo, pavyzdžiui, skiriasi Libijos ir Sirijos atvejais? Iš pradžių Muamaras Kadafis (Muammar Gaddafi) savo misiją neombardavo, priešingai negu buvo teigiama per CNN ar BBC televiziją. Jis šito nedarė, tai buvo atviriausias šių televizijų melas. O štai Sirijoje - taip,

Bašaras al Asadas (Bashar al Assad) pasimokė iš to, kuo baigėsi Libijoje ta švelni kova su samdiniais. Kai samdiniai užima kokį nors miestą, nužudo keletą, keliasdešimt ar kelis šimtus žmonių, tada civiliai gyventojai tiesiog maldauja, kad kariuomenė ateitų daryti tvarkos. Kariuomenė ateina, apsupa tą miestą, pradeda iš tikrųjų negailestingai bombarduoti savo miestus.

Tikiu, kad ten žuvo ir nekalti žmonės. Tada jau tie samdiniai su Vakarų televizijos pagalba eksploatuoja šitas aukas ir sako: va, B.al Asadas kariauja prieš savo žmones. O iš tikrųjų jis kovoja prieš maitininkus, prieš samdinius, o prieš jį kovoja samdiniai iš Saudo Arabijos, tos pačios Libijos. Turkijos čia

je Hilari Klinton (Hillary Clinton) pasakė, kad jeigu B.al Asadas per šešetą mėnesių nepasitrauks, tenai bus didelis karas. Bernaras Anri Levi (Bernard-Henri Levy), Nikola Sarkozy (Nicolas Sarkozy) patarėjas, buvo vienas iš karo prieš Libiją iniciatorių. Jis save tituluoja filosofu. Dabar jis lygiai taip pat prieš Siriją veda propagandinį karą. Jis parašė knygą apie Libijos įvykius - be jokių užuolankų rašo, kaip jis atvažiavo, kaip surado keletą vietinių žmonių, kaip jie buvo finansuojami, kaip jis su tais žmonėmis atvažiavo pas N.Sarkozį ir įkalbėjo, kad reikia per juos daryti visa tai, kas Libijoje buvo padaryta. Čia net ne aš sakau, tai sako B.A.Levi, Prancūzijoje ir Europoje žinomas žmogus, jis visiškai šito neslepia.

Pacituosiu Helen Bouden (Helen Bouden), BBC naujienų skyriaus viršininkę. Birželio 26 d. laikraštis „Daily Mail“ cituoja jos žodžius, pasakytus viename iš susitikimų: „Reikia pripažinti, mes per daug demonizavome pulkininką Kadafi, tai buvo neteisinga. Jis ne buvo toks išsigimėlis, kaip mes jį vaizdavome. Arabų pavasario įvykiai buvo nušviečiami per daug emocionaliai ir buvo šališki“. Taigi jie patys pripažįsta, kad tiek apskritai arabų pavasario, tiek konkrečių šalių įvykius Vakarų pasaulis nušviečia iškreiptai, dažnai atvirai melagingai.

Č.IŠKAUSKAS: Aš tik noriu patikslinti, kad kai kalbame apie įvykių inspiraciją iš Vakarų pusės, tai nereikia pamiršti, kad įvykiai yra inspiruojami ir iš Rusijos pusės, vyksta abipusis srautas ir nutylėti šita pusę taip pat yra neobjektyvu.

G.JAKAVONIS: Koks Vakarų interesas šiuose įvykiuose? E.VAREIKIS: Amerikos interesus, kaip ir mano asmeninis interesus, yra tai, kad kai pasaulyje yra demokratija, žmogaus teisės ir laisvoji rinkta. Tai - pasaulis yra žymiai laimingesnis negu pasaulis, kuriam vienas kita pjauna dėl naftos ar dar dėl ko nors. Įstojome į Europos Sąjungą, į NATO ir jaučiamės žymiai laimingesni negu tos šalys, kurios neįstojė.

Dabar man bandote aiškinti, kad Amerikos imperializmas kruvino mis rankomis kišasi į kitų šalių reikalus. Tai yra atkalbu apie Artimuosius Rytus, Iraną, Iraką. Čia yra an-

metų. Man aiškina, kad aš esu Amerikos imperializmo auka todėl, kad noriu, kad Lietuva būtų laisva, kad Latvija būtų laisva.

Tai Sirija yra bloga šalis - nei demokratijos, nei rinkos ekonomikos. Libija buvo bloga šalis, ir jeigu toje šalyje vyksta demokratinė pertvarka, tai tokią pertvarką reikia sveikinti. Tai, kad režimas trukdo tokiai pertvarkai, yra blogis, ir sakyti, kad Homso gyventojai pakvietė mielą Sirijos armiją jų ginti, yra lygiai tas pat kaip sakyti, kad Čekoslovakijos gyventojai pakvietė sovietų armiją apginti Čekoslovakijos nuo Vakarų propagandos.

Visa tai yra mūsų ir jūsų pažūrų skirtumas. Mano požiūriu, pasaulyje laimė atneša laisvas žmogus, žmogaus teisės ir jų pasirinkimo galimybė. Jūsų pasakymu, laisvė žmogui atneša režimas, kuris apsineta, kad kažkaip moka apginti žmogų.

Kokie yra Vakarų interesai? Būkime atviri, Lietuvai naudingiausia, geriausia ir gražiausia būtų, jeigu Aleksandras Lukašenka nebūtų diktatorius. Lietuvai ir visai Vakarų Europai būtų gražu, jeigu Sirija ir Libija būtų demokratinės valstybės. Mano interesus yra, kad šios šalys būtų demokratiškos. Prieš keletą metų klausiau Europos Komisijos pirmininko Zozė Manuelo Barrozo (Jose Manuel Barroso), ką daryti. Jo atsakymas būtų, kad mes siūlome, bet nepirėjmas, buvo vienas iš karo prieš Libiją iniciatorių. Jis save tituluoja filosofu. Dabar jis lygiai taip pat prieš Siriją veda propagandinį karą. Jis parašė knygą apie Libijos įvykius - be jokių užuolankų rašo, kaip jis atvažiavo, kaip surado keletą vietinių žmonių, kaip jie buvo finansuojami, kaip jis su tais žmonėmis atvažiavo pas N.Sarkozį ir įkalbėjo, kad reikia per juos daryti visa tai, kas Libijoje buvo padaryta. Čia net ne aš sakau, tai sako B.A.Levi, Prancūzijoje ir Europoje žinomas žmogus, jis visiškai šito neslepia.

G.JAKAVONIS: Prisiminiau tokį pavyzdį: geriau gyventi kaime, kur yra du banditai, ar kaime, kur vienas banditas? Pasirodo, kad ten, kur du, nes tarp jų gali laviruoti. Kodėl tai sakau? Užtai, kad būnant Sovietų Sąjungoje buvo du poliai. Iš vienos pusės - Sovietų Sąjunga, iš kitos - Jungtinės Valstijos. Sukriuvus Sovietų Sąjungai, liko tik vienas žandaras.

Č.IŠKAUSKAS: Aš visiškai netikiu, kad tai yra Vakarų inspiruoti procesai arabų šalyse. Yra vien tik globalinių ideologijų kova tarp Rytų ir Vakarų. Toje kovoje dažniausiai virsta, žūsta tokie reiškiniai, kurie mums priimtini ar nepriimtini. O kuo mes garantuoti, sakysim, kad Egipte į valdžią atėjo mums palankus režimas, nors Hosnio Mubarako nuvertimą Vakarai šiek tiek rėmė. Atrodo broliai musulmonai ir Vakarai vėl sakys: netinka broliai musulmonai, jie yra radikalai, reikia naujos revoliucijos. Turime vieną kartą pasimokyti, kad, aklaai gindami vieną pusę, atstovaudami vienai pusei, nesame objektyvūs, tuo labiau neišmanydami tos šalies specifikos.

R.PAULAUŠKAS: Dažnai minimas civilizacijų karas. Norėčiau visų paklausti: ar per pastaruosius du šimtus metų arabų valstybė kada nors užpuolė Europos valstybę? **E.VAREIKIS:** Paskutinis rimtas konfliktas baigėsi su Pirmuoju pasauliniu karu.

R.PAULAUŠKAS: Mano klausimas buvo ne apie pasienio konfliktus, o apie karą už valstybės sienų, apie ekspedicinį karą. O štai iš Europos pusės pastarieji du šimtai metų tai išitaisi yra karai kur nors pasaulyje, pradedant nuo Opiajus karų Kinijoje. Šiandien mažai kas Lietuvos žino, kad Kinijoje buvo du Opiajus karai, kai angliai bandė priversti kinus rūkyti opijū ir taip uždirbinti Indijos kompanijai pinigus.

Aš jau nekaltu apie Artimuosius Rytus, Iraną, Iraką. Čia yra an-

glių palikimas - jie nubraižė sienas, jie šimtmečius kontroliavo šias teritorijas. Čia yra civilizacijų karas.

Kur jis yra matomas? Jis šią dieną yra matomas Europoje - Londone, Vienoje, Osle, ten, kur patys Europos liberalai įšleido islamo atstovus į savo namus ir šią dieną Europos viduryje yra tas konfliktas.

O dabar pakalbėkime apie Jungtinių Valstijų ir apskritai Vakarų civilizacijos interesus. Jeigu į pasaulį žiūrėsite per prizmę, kad yra „good guys“ Vakaruose ir „bad guys“ Rytuose, tai pasaulio visiškai neįsuprasite. Kaip galima taip plačiai užmerktomis akimis žiūrėti į pasaulį ir nematyti, kad visur yra interesai?

Tai yra vienas dalykas, kai yra interesai ir yra grandiozinė Vakarų pasaulio ekonominė ir finansinė krizė. Pats gyvenimo būdas šią dieną yra pastatytas ant bedugnės krašto. Reikia skubiai ką nors daryti, nes, turėkite omenyje, Jungtinių Valstijų ir Vakarų Europos gerovė yra surkta kito pasaulio dėka. Didžią dalimi tai yra dėl kito pasaulio resursų. Ir štai interesus išlaikyti savo gyvenimo būdą, savo vartojimo lygį šią dieną verčia juos ir elgtis taip, kaip jie elgiaisi.

Kas šią dieną Jungtinėms Valstijoms trukdo likti vieninteliu pasaulio prievaizdu? Kylanti Kinijos galybė ir vis dar ta pati Rusija.

Juk problema yra arabų pasaulyje. Manote, amerikonas rūpi demokratija Sirijoje? Net patys amerikoniai tuo netiki, net Jungtinių Valstijų gyventojai netiki, kad jie į Libiją ar dar kur nors važiuoja ginti demokratijos ar žmogaus teisių. Beje, po jų gynimo iš gana gerai besilaikančios valstybės šią dieną liko visiškai chaosas, nuolatinės nutytnės ir žudynės. Valstybė suskilusi į tris dalis. Egipte tas pats: anksčiau egiptiečiui teko du doleriai per dieną, o dabar - vienas ir jokių perspektyvų. Manote, amerikoniai nustebo, kad gavo chaosą vietoj laukto rezultato? Aš visiškai kitaip matau šią situaciją. Kaip tik chaosas ir buvo tas rezultatas, kurio siekė Jungtinės Valstijos. Tikrai ne nafta čia yra problema, nafta yra šalutinis prizas konkrečiai kompanijai.

Kontroliuojamo chaoso teorija yra surkta pačių Jungtinių Valstijų ideologų. Tai yra prieš daugelį metų surkurtas konceptas, jog pasaulyje reikia sukelti maksimalų chaosą, kad pasauliui būtų blogiau negu Jungtinėms Valstijoms. Kad ir kokios būtų problemos Valstijose, kad ir kaip kristų gyvenimo lygis, kitur turi būti dar blogiau. Ir čia yra jų prizas, kurio jie šiais

G.JAKAVONIS: Sakykime, vyksta ideologijų kova, iš vienos pusės - Rusija, iš kitos - Amerika. Kur mūsų interesas? E.VAREIKIS: Turbūt esate prisikaltę internete, kad Rugsėjo 11-ąją, teroro aktą, sugalvojo Džordžas V.Bušas (George W.Bush). Yra sąmokslų teorija. Manau, tai rimtas smūgis demokratijai ir Vakarų civilizacijai. Jūsų pasakymas, kad stumia atgal į regresą, man primena 1980 metų raštus, kai mokykloje buvo mokoma, kad Vakarų imperialistai nori gražinti Lietuvą į 1940 metus. Visa tai niekai. Kad

užims rusų dujų vietą ir tai padės kovoti su Putino režimu.

Tai yra normalūs geopolitiniai interesai, jie visada tokie buvo. Pasaulis ir yra vieni sąmokslai, daugiau nieko jame ir nevyksta. Kiekviena valstybė turi savo žvalgybą ir kontržvalgybą. Koks yra jų uždavinys? Viena organizuoja sąmokslus, o kita žiūri, kad sąmokslų neįvyktų savoje valstybėje. Pats tų tarnybų egzistavimas yra skirtas sąmokslams kurti ir žlugdyti.

Šiandien gyvenimo lygis, kurį yra pasiekęs aukštinis milijardas, jau ir tam milijardui nepabėlaikomas, ką ir kalbėti, kad kiti šeši milijardai pretenduoja į tą patį lygį, o resursų tai nėra. Visas arabų pasaulis norėjo gyventi kaip Europos Sąjunga ir

Kinija yra fabrikas, kuris Amerikai gamina prekes. Ir Amerikai nėra jokio intereso Kiniją griauti. Kinijos vidinės problemos Amerikai yra bėda. Sovietų Sąjungos vidinės problemos irgi Amerikai buvo bėda.

Prisiminkite Sąjūdį. Tarptautiniu lygiu buvo skelbiama: „Nekenkite Gorbačiovui“. Nebuvo ir nėra Amerikos interesai tą sistemą griauti. Amerika draugavo su H.Mubaraku, su M.Kadafiu. Ir tai buvo interesai. O kas tas Amerikos imperializmas, ko jis siekia? Rinkos ekonomikoje - žmogaus teisių ir laisvės. Jūs bandote pasakyti, ko nėra iš tikrųjų. Atsidarykite tinklalapį, kur skelbiama valstybių pragyvenimo lygis. Jūs čia kaip iš sovietinio vadovėlio paskaitėte, kad

Jeigu jūs šito nematote, tai tiesiog nesuprantate įvykių esmės. Kuo blogiau yra eurai, tuo geriau doleriai. Nes Jungtinėms Valstijoms reikia išlaikyti dolerio perkamąją galią ir apskritai dolerį turėti. Tai pats svarbiausias jų interesus. Ir objektyviai Europos Sąjungos, euro silpnėjimas, visos problemos Europos Sąjungoje yra naudingos Jungtinėms Valstijoms. Jeigu žiūrėsi į pasaulį, kaip žiūri ponas E.Vareikis, kad yra geri dėdės Amerikiečiai, kurie nori visam pasauliui gėrio, net nežinau, ką atsakyti į tokius teiginius. Tai vaikiškas požiūris.

E.VAREIKIS: Pasaulis yra žmonių, kurie stengiasi, kad pasaulis būtų geresnis. Jeigu pasaulis būtų toks, kaip jūs sakote, niekada Lietuvos valstybė nebūtų atsiradusi. Nei 1918 metais, nei 1990-aisiais. Vis dėlto pasaulyje yra dora, gera, tvarkinga viešoji nuomonė. Šiandien jaučiuosi žymiai laimingesnis, nes matau, kad Lietuva, integravusi į Europos Sąjungą ir NATO, pasiekė žymiai daugiau nei Moldova.

R.PAULAUŠKAS: Nebeturi trečdaliao gyventojų, nebeturi žemės ūkio, neturi jokios ateities, idėjų ir t.t.

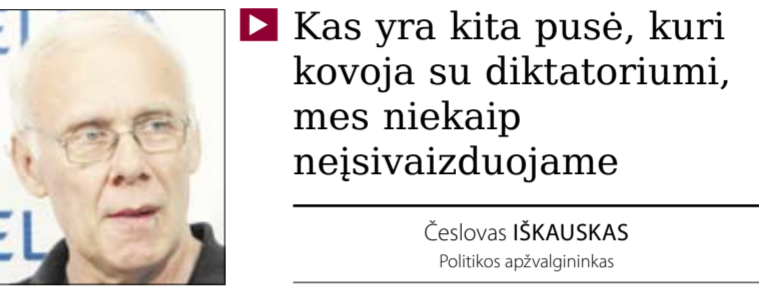
E.VAREIKIS: Moldova turi žemės ūkį, bet neturi maisto. Nei demokratija, nei rinkos ekonomika, nei žmogaus teisės nėra amžinas dalykas. Kaip ir viskas pasaulyje yra laikina. Bet aš žiūriu į pasaulį kaip į pasaulio progresą. Bet jis taip ir nepasiekė, kas gi yra tas paslaptingas pasaulio valdovas, kuris mus už virvelių tampo.

R.PAULAUŠKAS: Jums neaišku?

E.VAREIKIS: Man neaišku. Kas yra pasaulio demonas, kuris valdo? Man atrodo, demono nėra, mes patys valdome pasaulį.

Č.IŠKAUSKAS: Ženevos forume bus surkta pasaulinė visuotinė Vyriausybė, ji ir sutvarkys visus globalinius reikalus. Ir nuo to priklausys, kaip mes gyvensime. Aš visai pritariu šviesiai Egidijaus vizijai. Žmogaus prigimtis tokia. Be to nebūtų progreso, nebūtų pažangos. Matyti vien tamsias spalvas ir arabų atspalvis yra pražūtis. Realios spalvos - tai derinys.

Parenė Audrė KUBLIŪTĖ

Česlovas IŠKAUSKAS
Politikos apžvalgininkas

► Kas yra kita pusė, kuri kovoja su diktatoriumi, mes niekaip neišsivaizduojame

Egidijus VAREIKIS
LR Seimo narys

► O kas tas Amerikos imperializmas, ko jis siekia? Rinkos ekonomikoje - žmogaus teisių ir laisvės

Egidijus VAREIKIS
LR Seimo narys

Amerika yra Europoje ir gina Europos civilizaciją iki šiol, tai yra labai gerai.

R.PAULAUŠKAS: O nuo ko gina?

E.VAREIKIS: Visų pirma po Antrojo pasaulinio karo grynė nuo Sovietų Sąjungos. Dabar gina nuo Rusijos. Jūs esate neteisus sakydamas, kad Amerikos interesai yra sunaikinti Kiniją, Rusiją ar dar kai ką. Prieš 30-40 metų buvo skelbiama, kad Japonija auga kaip grėsmė Amerikai. Nei buvo grėsmė, nei ką. Amerika su Japonija susitarė. Kinija yra Amerikos partnerė.

E.VAREIKIS: Labai gerai. **R.PAULAUŠKAS:** Tai kam gerai? Graikams gerai? Italams? Paklauskite graiko. Beje, mažai kas bėda. Sovietų Sąjungos vidinės problemos irgi Amerikai buvo bėda.

Prisiminkite Sąjūdį. Tarptautiniu lygiu buvo skelbiama: „Nekenkite Gorbačiovui“. Nebuvo ir nėra Amerikos interesai tą sistemą griauti. Amerika draugavo su H.Mubaraku, su M.Kadafiu. Ir tai buvo interesai. O kas tas Amerikos imperializmas, ko jis siekia? Rinkos ekonomikoje - žmogaus teisių ir laisvės. Jūs bandote pasakyti, ko nėra iš tikrųjų. Atsidarykite tinklalapį, kur skelbiama valstybių pragyvenimo lygis. Jūs čia kaip iš sovietinio vadovėlio paskaitėte, kad

Jeigu jūs šito nematote, tai tiesiog nesuprantate įvykių esmės. Kuo blogiau yra eurai, tuo geriau doleriai. Nes Jungtinėms Valstijoms reikia išlaikyti dolerio perkamąją galią ir apskritai dolerį turėti. Tai pats svarbiausias jų interesus. Ir objektyviai Europos Sąjungos, euro silpnėjimas, visos problemos Europos Sąjungoje yra naudingos Jungtinėms Valstijoms. Jeigu žiūrėsi į pasaulį, kaip žiūri ponas E.Vareikis, kad yra geri dėdės Amerikiečiai, kurie nori visam pasauliui gėrio, net nežinau, ką atsakyti į tokius teiginius. Tai vaikiškas požiūris.

E.VAREIKIS: Pasaulis yra žmonių, kurie stengiasi, kad pasaulis būtų geresnis. Jeigu pasaulis būtų toks, kaip jūs sakote, niekada Lietuvos valstybė nebūtų atsiradusi. Nei 1918 metais, nei 1990-aisiais. Vis dėlto pasaulyje yra dora, gera, tvarkinga viešoji nuomonė. Šiandien jaučiuosi žymiai laimingesnis, nes matau, kad Lietuva, integravusi į Europos Sąjungą ir NATO, pasiekė žymiai daugiau nei Moldova.

R.PAULAUŠKAS: Nebeturi trečdaliao gyventojų, nebeturi žemės ūkio, neturi jokios ateities, idėjų ir t.t.

E.VAREIKIS: Moldova turi žemės ūkį, bet neturi maisto. Nei demokratija, nei rinkos ekonomika, nei žmogaus teisės nėra amžinas dalykas. Kaip ir viskas pasaulyje yra laikina. Bet aš žiūriu į pasaulį kaip į pasaulio progresą. Bet jis taip ir nepasiekė, kas gi yra tas paslaptingas pasaulio valdovas, kuris mus už virvelių tampo.

R.PAULAUŠKAS: Jums neaišku?

E.VAREIKIS: Man neaišku. Kas yra pasaulio demonas, kuris valdo? Man atrodo, demono nėra, mes patys valdome pasaulį.

Č.IŠKAUSKAS: Ženevos forume bus surkta pasaulinė visuotinė Vyriausybė, ji ir sutvarkys visus globalinius reikalus. Ir nuo to priklausys, kaip mes gyvensime. Aš visai pritariu šviesiai Egidijaus vizijai. Žmogaus prigimtis tokia. Be to nebūtų progreso, nebūtų pažangos. Matyti vien tamsias spalvas ir arabų atspalvis yra pražūtis. Realios spalvos - tai derinys.

Parenė Audrė KUBLIŪTĖ

V.Skripkauskas - žmogus orkestras, šviesuolis

Visų žmonių protėvius - Adomą ir levą - žinome visi, tačiau ar žinote, iš kur yra kilę muzikantai ir kas buvo visų pūtikų bei dūdininkų protėvis? Pasak Vytauto Skripkausko, Senajame Testamente, Pradžios knygoje, tvirtinama, kad muzikantai yra kilę iš Kaino palikuonio Jubalo giminės - jis buvo protėvis visų, kurie groja lyra ir dūda.

V.Skripkauskas - „Septimos“ pučiamųjų orkestro įkūrėjas, parengęs daugiau nei pusę tūkstančio vaikų groti įvairiais pučiamaisiais instrumentais, pradedant fleita ir baigiant tūba. Žmogus atšventęs 85 metų jubiliejų, dar jaunatviškai žvalus ir šiandien dirbantis su vaikais Vilniaus Žirmūnų gimnazijoje.

Pedagogas - tai žmogus, nuo kurio priklauso Lietuvos ateitis, nes jis formuoja jaunąją kartą. Mokytojas V.Skripkauskas jau keturiasdešimt šešerius metus vadovauja Vilniaus Žirmūnų gimnazijos moksleivių „Septimos“ pučiamųjų orkestrui. Jame nuo pat įsikūrimo - 1966 metų - muzikavimo su pučiamaisiais instrumentais mokyklą perėjo per 500 vaikų. Maestro V.Skripkauskas - tikras pedagogikos ir kultūros fenomenas, skiepijantis jaunajai kartai stropumą ir meilę muzikai. Jo auklėtiniai pūtikai - dabar garbūs ir nusipelnę Lietuvos žmonės. Tai profesionalūs muzikantai, verslininkai, aktoriai, žurnalistai, pedagogai ir valdžios vyrai. Orkestras pasivadino „Septimos“ vardu - pagal 7-ąją vidurinę mokyklą, dabar tai Žirmūnų gimnazija.

V.Skripkauskas, prisiminęs savo pedagoginės biografijos detales, pasakoja: „Pradžiai buvo įdomiausia, kai pradėjau dirbti su moksleivių chorą rusų mokykloje. Tai man buvo gera patirtis, nes privalėjau išmokyti moksleivius palaikyti drausmę - rusų mokiniai pasižymėdavo judrumu. Ten gavau pedagoginius pagrindus. Buvau baigęs konservatoriją - klarneto specialybę, todėl kolega A.Jozėnas pasakė, kodėl nekreipiu dėmesio į pučiamuosius instrumentus. Tuomet patekau į Vilniaus 7-ąją vidurinę mokyklą. Čia įsitraukiau į kolektyvą ir greitai perpratau, kaip su mokiniais susidraugauti. Aš geriausiai mokėjau žaisti futbolą, tai jiems kieme, per pamokų pertraukas, parodžiau žaidimo technikos gudrybių. Pirmą orkestro pamoką vedžiau kieme, po futbolo pamokos. Tuo pelniau berniukų pagarbą ir norinčiųjų groti orkestre padvigubėjo, teko kai kurių atsisakyti. Daugumą sudarė išdykę, bet talentingi berniukai, tačiau su jais rado bendrą kalbą“.

V.Skripkauskas turi neeilinių organizatoriaus ir psichologo sugebėjimų. Maestro moka greitai ir tiksliai parinkti moksleiviui tinkamą instrumentą ir žino, kaip juo pastarąjį sudominti. V.Skripkauskas jaunystėje buvo aktyvus sportininkas - lengvosios atletikos, futbolo ir fechtavimo si Lietuvos rinktinės dalyvis, todėl patraukti judrių jaunuolių dėmesį ir juos pasikviesti groti į orkestrą jam nebuvo sunku.

Maestro prisimena, kad nuo 1970 iki 1980 m. „Septimos“ orkestre trečdalis buvo mergaičių,

► Vytautas Skripkauskas - „Septimos“ pučiamųjų orkestro įkūrėjas, parengęs daugiau nei pusę tūkstančio vaikų groti įvairiais pučiamaisiais

jos grojo mušamaisiais - būgnais tomtomais, lėkštėmis, ir berniukams labai patiko kartu groti. Buvo kartą toks atsitikimas: mergina, grojanti didžiuoju būgnu, pamiršo mušeklį. Vadovas pasižiūrėjęs pamatė, kad jos batukai su guminiiais aukštais kulnais. Liepė mušti su batu, taip ir išgrojo visą koncertą.

Vilniaus Žirmūnų gimnazijos direktorius Edmundas Grigaliūnas sako: „Didžiuojuosi, kad šalia tokio garbaus vyro kaip Vytautas skamba Žirmūnų gimnazijos vardas. Ne-

Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorius, VPIO „Trimitas“ meno vadovas Algirdas Budrys: „Mano kolega, klarnetininkas Vytautas Skripkauskas yra įnešęs didelį indėlį į pučiamųjų muzikos kultūros mėgėjų meną. Jis VOBT artistas, jo veikla su „Septimos“ orkestru nepaprastai mums reikšminga. Atmosfera ir kūrybinė nuotaika, kurią jis sugeba sukurti dirbdamas su mokiniais, leidžia jam pasiekti gerų rezultatų - šioje srityje iš V.Skripkausko gali pasimokyti dau-

dvainis. Iš kariuomenės atsiuntė puskarininkį, kad apmokytų žygiuoti. V.Skripkauskas, pamatęs, kad jis negali susitvarkyti su vaikais, pats susisiekė su kino režisieriumi ir paprašė, kad visą choreografiją paliktų jam. Pats sugalvojo judesius pagal muziką, nes tas kariškis jos nežinojo. Režisieriui patiko defilė ir taip vaikų orkestras nusifilmavo meniniame filme. „Linksmos istorijos“ - taip vadinosi pirmas spalvotas lietuvių filmas, kurtas Maskvos centrinės televizijos užsakymu

buse pasisveikins, pakalbina. Jeigu berniukai mušasi, niekada abejingai nepraeis, išsiaiškina. Vienas jo įdomių bruožų - kad dainuodavo arijas ir pritaikydavo situacijai, su juo įdomu klausyti muzikos, puikiai komentavo. Jis viską fiksuodavo ir mus egzaminuodavo, mėgdavo sudėtingus lietuviškus žodžius, dažnai klausdavo lietuvių kalbos mokytojos, kaip jie kirčiuojami. Daug žinojo anekdotų, nes juos užsirašydavo, būdavo renginių siela, nešiodavosi fleitą ir pagrodavo“.

Kartą į orkestrą penktokėlių atvedė susirūpinusi mama. „Mokytojau, gelbėkite vaiką, pražus gatvėje su draugais“, - prašė ji. Orkestre pakako vietos visiems. V.Skripkauskas vienas iš pirmųjų Lietuvoje paruošė orkestro priešakyje žygiuojančias būgnininkes - mažoretas, šiuo pavyzdžiu vėliau pasekė netgi profesionalūs orkestrai.

Vilniaus savivaldybės buvęs Menų vadybos poskyrio vedėjas Zigmantas Mikšys prisimena: „Be pedagoginės veiklos, Vytautas Skripkauskas daug prisidėjo rengiant Vilniaus festivalius, paradus, ilgus metus buvo tarybos pirmininkas, parinkdavo repertuarą, didelis jo indėlis buvo dainų šventėse“.

Maestro namuose, ant kuklaus medinio stalelio, surikiuoti už orkestro laimėjimus pelnyti prizai: 2003 m. Vokietijoje gautas prizas - arfa už geriausią naujo kūrinio atlikimą; Aukso paukštė; Šv.Kristoforo statulėlė už dalyvavimą atidarant du sostinės tiltus, Olimpiečių šlovės alėją, Lietuvių namus, Moksleivių technikos rūmus, naujas mokyklas, naują troleibusų liniją, ir paskutinė dovana Vasario 16-osios proga - tai Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino medalis, kad ir toliau gerai auklėtų jaunąją kartą.

Gerimantas STATINIS

„Septimos“ pučiamųjų orkestras dalyvavo daugelyje Lietuvos ir Europos koncertinių projektų ir pelnė nemažai apdovanojimų. Visur apie šį moksleivių kolektyvą ir jo vadovą V.Skripkauską atsiliepiama tik gerai ir pagarbiai. Orkestras groja ir yra įrašęs lietuvių kompozitorių originalią muziką, su daugeliu jų vadovas V.Skripkauskas artimai bendradarbiavo. Tai kompozitoriai: Balys Dvarionas, Benjaminas Gorbulskis, Vyngandas Telksnys, Mikas Vaitkevičius, Rimvydas Žigaitis, Jurgis Gaižauskas, Algimantas Raudonikis, Giedrius Kuprevičius, Algimantas Bražinskas.

Kelionės „Septimos“ orkestrą lydėjo visus 46 gyvavimo metus. Iš pradžių koncertuota po Sovietų Sąjungos miestus, grota ir Maskvoje, liaudies pasiekimų parodoje, vėliau po įvairias Europos šalis. Orkestras koncertavo Šveicarijoje, Švedijoje, Estijoje, Latvijoje, Čekijoje, Prancūzijoje, Austrijoje, Vokietijoje, Rusijoje, Suomijoje, Vengrijoje. Viena iš pirmųjų kelionių į kapitalistinę šalį buvo 1977 metais koncertinė išvyka į Suomiją.

svarbu, kaip visuomenė sužino apie gimnaziją, V.Skripkauskas prisideda prie gimnazijos vardo garsinimo“. Direktorius nurodo, kad netgi stojimo sąlygose yra įrašyta, jog papildomų balų gauna tie, kurie yra groję orkestre.

V.Skripkauskas su moksleiviais dirba pagal savo sukurtą groti pučiamaisiais pagreitinto mokymo programą. Šia tema jis dažnai vesdavo respublikinius pūtikų seminarus. Moksleiviai šiandien, kaip ir baigusieji prieš 46 metus, V.Skripkauską vadina pagarbiai - vadovu.

gelis. Tik dėl tokių entuziastų kaip V.Skripkauskas, A.Ziegoraitis, R.Vilys, kurie dirba su vaikais pučiamųjų orkestrų srityje, laikosi ir mūsų profesionalūs kolektyvai. Jis talentingas pedagogas, mokantis uždegti savo temperamentu kitus, aš jį labai aukštai vertinu“.

V.Skripkauskas pasakoja, kad Lietuvos kino studija pasiūlė nusi filmuoti filme, kur orkestras turėjo judėti ir groti. Šią novelę režisavo Gytis Lukšas, muziką sukūrė Giedrius Kuprevičius, o joje dirigentą vaidino aktorius Gediminas Gir-

1973 metais. Filmo scenarijų parašė knygos apie Nežiniuką autorius Nikolajus Nosovas. Filme pasakojamos trys novelės apie Vilniaus moksleivius, renkančius metalo laužą. Paskutinėje dalyje, pavadintoje „Telefonas“, ir teko filmuotis tuometiniam Vilniaus 7-osios vidurinės mokyklos vaikų orkestrui.

Vilniaus „Ažuoliuko“ muz. mokyklos mokytoja, buvusi V.Skripkausko kolegė Dalė Juozapavičiūtė sako: „Maestro visada rodo dėmesį visiems žmonėms, ar tai būtų valytoja, ar moksleivis. Visada trolei-